

[Jensen-Stevns.]

hvorom vi er enige, det, som er Sagens Realitet. Hvis man fra konservativ Side vilde gøre dette, saa kunde vi nok enes om Formuleringen af de Grundlovsbestemmelser, som udkrævedes.

Hvis man spørger et af Regeringspartierne Medlemmer om, hvad Meningen er med Grundlovsbestemmelsernes Retskraft, og hvorledes den vil kunne hævdes, saa vil han maaske dertil svare — saadan vil formentlig det ærede 4de Medlem for 4de Kreds (Veistrup) svare: Vi har jo alle højtideligt forpligtet os til at holde Rigets Grundlov; det vil fremfor alle Regeringen sørge for, og det maa være nok. Men hertil er at sige, at man forlanger saa ivrigt, at Regeringen skal være handlehurtig. Det følger af sig selv, at enhver Regering først og fremmest maa være indstillet paa Handling, paa at opnaa Resultater i de Sager, den tager op, og at opnaa disse nogenlunde hurtigt. Man kan imidlertid tænke sig, at der er en Sag, som i det givne Øjeblik har Vind i Sejlene; man presser paa Ministeren, han skal handle hurtigt, han faar en Idé, og han faar sit Flertal med sig — og saa gør man sig naturligvis ikke alt for mange Skrupler, men laver en Ordning. Jeg synes derfor, at hverken Rigsdagsmænd eller Ministre er de rette til at trække Grænsen klart op mellem Lov og Grundlov. Rigsdagsmændene og Ministrene er politiske Myndigheder; den dømmende Myndighed burde de smukt enes om at overlade til Domstolene, som er indstiftet for at udøve den.

I det foreliggende Forslag er det, som om Forfatterne har samlet al deres Iver og al deres Energi for at skabe Betingelser for en stærk Regering. Det kan være meget godt med en stærk Regering, men det er nu ikke tilstrækkeligt for et Samfunds Trivsel. I vore Dage, da Samfundsmagten stadig udvider sit Omraade, er det nødvendigt, at man ogsaa drager Omsorg for Borgernes Frihed og sørger for, at Grundlovens Tilsagn ikke bliver til tomme Ord.

Naar jeg har talt saa vidtløftigt om disse to Ting, om Folkeafstemning og om Domstolenes Prøvelsesret, og her har hævdet Mindretallets og de enkelte Borgers Ret, er det naturligvis ikke saadan at forstaa, at jeg mener, det er Beføjelser, som skal bruges hvert Øjeblik; det gælder baade om den Adgang til Folkeafstemning, som vi har i vort Forslags § 58, og den Bestemmelse, vi har om Højesterets Domsmyndighed i vort Forslags §§ 66 og 79. Det er ikke Meningen, at de Beføjelser, der her er Tale om, skal eller

bør eller vil komme til Anvendelse hvert Øjeblik, men det er efter vort Skøn ganske nødvendigt, at de staa i Grundloven som en Advarsel. Under Verdenskrigen laa de store Kampflaader stille i Havnene, de sejlede ikke ud før i det allersidste Afsnit, men de kyndige belærte os dengang om, at der laa en meget stor Værdi for de krigsførende Magter deri, at de havde *a fleet in being*, altsaa en Flaade i Behold. De Regler, vi har sat ind i vort Forslag, om Adgang til Appel til Domstolene og Adgang til at kræve Folkeafstemning, skulde efter vor Opfattelse være Mindretallets og den enkelte Borgers fleet in being. De skulde staa som en Mulighed og netop derfor virke beskyttende for den enkeltes og for Mindretallets Rettigheder.

Der er adskilligt andet i Grundlovsforslaget, som udæsker til Kritik. Den Formulering, man har givet § 78 om Ejendomsretten, er ganske utilfredsstillende, og det er mig ufatteligt, at man vedblivende oprettholder Paragraffen med denne Formulering, efter at den gentagne Gange er blevet kritiseret sønder og sammen fra sagkyndig Side. Men det maa naturligvis først og fremmest Forligspartierne om.

Jeg kan hertil føje, at de Indskrænkninger, som man i § 84 gør i Forsamlingsfriheden, og den Ordning, som man i § 83 gør med Hensyn til Foreningsfriheden, huer mig ikke. Jeg mener, at begge Bestemmelser ved den foreslaede Formulering bliver ringere, end de er i den nugældende Grundlov.

Jeg skal i øvrigt ikke fordybe mig videre i disse Ting. Jeg skal blot slutte med at sige, at det forekommer mig ikke, at det foreliggende Grundlovsforslag er noget godt Forslag. Jeg mener, man vilde have kunnet opnaa langt bedre Resultater paa Grundlag af Ordningen fra 1915, eller, hvis man ikke vil dette, saa dog paa Grundlag af Venstres Forslag.

Rytter: Jeg havde ikke tænkt mig at tage Ordet under denne Behandling, da jeg fuldt ud er enig med mit Partis Ordfører i hans Udvikling her i Salen. Naar jeg ikke desto mindre gør det, skyldes det de Udtalelser, som i Gaar fremsattes af det ærede 5te Medlem fra 2den Kreds (Krarup) angaaende forskellige kirkelige Forhold. Jeg tror, at det ærede Medlem har set forkert paa visse Forhold dér og maaske paa flere andre. Jeg vil derfor tillade mig at fremstille Sagen, saaledes som den ser ud fra Venstres Synspunkt, og jeg tror, det skal blive en rent objektiv Fremstilling.